

**וְנִתְּנָה** לוֹ שְׂכָרוֹ בַּעֲדָהּ בַּמָּסָה. אִי גֵרִים תִּנָּח כְּפֻעֵל בְּטוֹל א"כ לֹא גֵרִים' בְּמִתְנִי' בְּטוֹל פִּירֵשׁ בְּקוֹנְטֵרִם כְּפֻעֵל בְּטוֹל מֵאוֹתָה מֵלֹאכָה דְּבִטּוֹל מִינֵה הֵייוּ שֶׁאִם הִיא עוֹשֶׂה תַחֲלָה מֵלֹאכָה כְּצִידָה וּמִרְוִיחַ הִרְבֵּה וְאֵת הָיָא קָלָה לוֹמְדִים כְּמָה יֵיחַ מִשְׁכְּרוֹ לְעִשּׂוֹת

מלכזה וז' שזהו יותר ממה שנותנים  
לעשות כי אין אדם מניח מריחו גדול  
אלא מעט אע"פ שכל לו בטורח  
יותר ולפירושו אחיך מתניחין כר'  
שמעון דאמר נותן לו שכרו משלם  
ולא כר' מאיר וקשה לפירושו דקאמר  
בגמ' אבל סיפא דנפיש טרחא אימא  
לא סגי ליה כפועל בטל והשתא  
והלא לפי מה שהיא כבידה נותן יותר  
אמאי קי"ד ללא תקגי כפועל בטל  
ועוד דקמי' בתוספתא (פ"ד) המושיב  
את חזירו בחנות למחצית שכר נותן  
לו שכרו כפועל בטל דברי ר"מ  
[א] משמע דמתני' אחיך כר' מאיר  
ולכך נראה לפרש כפועל בטל [ב]  
היינו כיושב וצטל לגמרי והשתא א"ש  
בכיוצאם דגרמא ומתניחין אחיך כר'  
מאיר וכל ההפך (גמ' דר' חייא) וכל

וְיִמָּאן דְּאַסֵּר אִמְרֵי לִי  
וְרַחֲמָנָא אוֹקִמִיָּה אִפְּ  
וְיִמְחִזִּי כְּרִבִּית אִמְרֵי  
דְּמֵתָא מַחֲסִיָּא <sup>א</sup>סְתִמְנָא  
נִפְקָא מִינָּה דְּרֵא אִכְּ  
לִיָּה וְיֵא לֹא לֹא מִצִּי  
אִשִּׁי <sup>ב</sup>אִמְרוּ לִי סְבִי  
מִשְׁכַּנְתָּא דְּשִׁכּוּנָה גִּגְ  
לְדִינָא דְּבֵר מִצְרָא  
לֹא כְּמִרְשִׁי פִּפּוּנָא וְלֹ  
כְּחִכִּירִי נִרְשָׂא כְּמִרְשִׁי  
פִּפֹּא דְּשִׁמְרִי מַחֲזוּנָא דְּ  
וּכְתָבִי לִיָּה בְּשִׁמְרָא מִ

לא כטרשי פפנאי ול  
כחכירי נרשאי כטרש  
פפא ישטרי מחוזנאי ד  
וכתבי ליה בשטרא מו

דאיתיה לדידיה אי  
יתמי מאי הוי יבשגגה  
ונח נפשיה דאמומר  
הכי משכן ליה פלניא  
חכרה מיניה אימת  
והאדינא דקא כתב  
ושהינא כמה <sup>(6)</sup> עידינ  
תנעול דלת בפני לווי  
היא: **מתני'** <sup>(7)</sup> אין  
שכר ולא יתן מעות לא  
שכר אלא אם כן  
<sup>(8)</sup> אין מושיבין תרנגול  
עגליו וסייחין למחצה  
שכר עמלו ומזונו  
וסייחין למחצה ומזונו  
משולשין וחמור  
**גמ'** <sup>(9)</sup> תנא כפועל

בין מרובה בין מועט היינו כלומר  
בין היה עוסק במללכה מרובה בין  
היה עוסק במללכה מועטת לעולם  
נותן לו כפועל בטל ר"ש אומר ונותן  
לו שכרו משלם שאומדים כמה היה  
רוצה לטיול וליעסוק במללכה כבידה  
שהיה עוסק ויעסוק במללכה קלה  
כזו שהיה טיפ מר מאיר והא דקמיה  
בתוספתא בסיפא חבר מילתיה דרבי  
מאיר ור' שמעון אומר נותן לו שכרו  
משלם אבל אינו דומה עושה מללכה  
ליושב בטל יושב בחמה ליושב בצל  
לאו בטל לגמרי אלא מאותה מללכה  
החמורה ומיהו לעיל בצוק אלו  
מציאות (דף נא: וסא) גבי השבת  
באידה דקמינו נטול שכרו כפועל בטל  
נראה כפי' הטרסס מדפריך התם  
הא לאו בטל הוא? משמע דפריך  
משום דמשמע ליה ברייתא דקמינו  
כפועל בטל שזומרים לו כמו שיראה  
פועל יושב וליבטל לגמרי [א] לכך נראה  
לדבר נכון

בצטל מאותה מלאכה דצטיל מינה דפ"י בקונטרס וז"ל אס כן הו' נוטל שכרו על השבת אצידה וזהכונס (ב"ק דף טו:) אמרינן דטעם דשומר אצידה הוי כשומר חנם משום דמאי הגאח קא מטי ליה וע"כ אלא קאמרי רבנן טעינה בשכר אלח משום דא"כ לכתוב דרמנא טעינה ולא צעי פריקה וי"ל דאין לחוש אס נוטל שכר כיון שעוסק בצמלאכה אחרת ומפסיד דאלא הוי אס שם בית דין היה מתנהג ליתול כל מה שמפסיד ועכשיו דליכא צ"ל למה לא יטול כל טרחו ובפרק עד כמה (בבבא דף טו: ע"ד ד"ה כפועל) נמי דקמינו נוטל שכר לדון כפועל עד בצטל החס נמי י"ל כפ"ה כיון שמתצטל ממלאכתו יכול ליתול שכר: **אלא** אם בן גורתן לו שכר עמלו וכווננו. הכא לא שייך למיתני כפועל בטל דאין מתצטל להאכילה ולהשקותה אלח רגע אחד דיוס אלב חנוני כל עסקו בך דמיא דבוספתא (פ"ד) המושב חנוני בחנות א"ס היה אומן לא יעסוק באומנתו: **אבל** מקבלי' ענגין ובייחין. תימה מאי קמ"ל פשיטא כיון דאין מקבל עליו האחריות ואי משום דצעי למיתני ומגדלין באותן עד שהיו משולשין זה היה יכול להשמיטנו דברשא לאחר (ו) שנתן שכרו ויש לומר דקמשמע לן דבספתא אין מקבל עליו שום אחריות ולא הוי עסקא כיון דבתחלה כשקבל עגלים לא שמו אותם אלח לאחר שגדלו ובאין לחלוק השבח אז שמין אותם כמה השביחו ולהכי תנא דברשא שמין ובסיפא מקבלין ובששמי' בשעת קבלה בתמם מקבל עליו חלי האחריות כמו בשאר עסקא: איכא

**ע**רד ו ז מיי שם הלכה טו  
ועיין במ"מ סמג שם  
טור ש"ע י"ד סי' קסד  
סעיף א וסי' קעב סעיף ב:  
**פ**ה ח מיי שם הלכה ט  
סמג שם טו"ש"ע י"ד  
סי' קעו סעיף ב:  
**פ**ה ט מיי שם ופ"ח  
מהל' שותפין הלכה  
א סמג שם וסי' פב טו"ש"ע  
שם:

עד שיהיו משולשין.  
שיגיעו לשלש שנותיהם  
וגמרה גדילתם, דהכי שביחי  
ומעלי למיכל (סנהדרין טז):  
(ע"ש).